

OAM1

OAM2

2. aamma 3. klassinut
Oqaaseqatigiinnik Atuarnermut Misiliutit

- Atuartut atuarsinnaassusaasa nassuiaatigalugillu nalilersornissaannut
kiisalu atuartut namminneerlutik atuarnikkut naliliinissaannut atortussiaq

Ilinniartitsisumut
ilitsersuut

Imarisai:

Misiliinermi suleriaasissaq	2
Kalaallisut atuartitsisoq misiliisorlu	2
Atuaqatigiinnik misiliineq	2
Immersugassanik marluusunik atuartitsinermut naleqqiussineq	4
Suliat naqqissornissaat – inernernik nalunaarsuutip naqqiissutillu atornissaat	5
Atuartup oqaaseqatigiinnik atuarnermi angusaanik nalunaarsuineq	5
Atuartup allataanik nalunaarsuineq	5
MALUNIAGASSAQ:	6
Atuarnikkut atuartup imminnut naliliinerannik nalunaarsuineq	6
Kategorisystemip imaa	7
Atuagassami atuartup angusai, immersugassaq A-mi nalunaarsukkat aallaavigalugit	
kategorisystemimi sumiinnissaata naatsorsornissaanut ilitsersuut:	9
Atuarnermi sukkassuttip naatsorsornissaa:	10
Atuarnermi nakimaassuttip naatsorsornissaa:	10
Atuaqatigiit angusaannik Nuna tamakkerlugu angusanut sanilliussineq	12
OAM-inik misiliutinik ingerlatsinissamut ilitsersuut	14
OAM1-mik OAM2-millu oqaaseqatigiinnik misiliinissamut ilitsersuut	14
OAM1-mi apeqqutit akisassat suliniarinissaannut ilitsersuut (qup. 11).....	18
OAM2-mi apeqqutit akisassat suliniarinissaannut ilitsersuut (qup.11)	20

Misiliinermi suleriaasissaq

Kalaallisut atuartitsisoq misiliisorlu

Atuarnermik misiliinerni assigiinngitsuni oqaatsinut atuartitsisup immikkut atuartitsinermut siunnersortimik imaluunniit PPR-imeersumik suleqateqartarnera nalinginnaavoq.

OAM1 aamma OAM2 2. klasseni ulluinnarni atuartitsinermik nalilersuinissamut atugassiaavoq. Taamaattumik kalaallisut ilinniartitsisup, qulaani taaneqartunik suleqateqarnissani qanoq tulluorsoritiginerlugu, nammineerluni nalilissavaa.

Innersuutigiumavarpulli kalaallisut ilinniartitsisoq misiliisussamik allamik suleqateqarnissaa: milisiinermi kingornalu inernerit suliarinissaanni suleqateqarneq pisariillisaataanusarmat. Kalaallisut ilinniartisoq alla, immikkut atuartitsisoq imaluunniit PPR-mi sulisoq suleqatigineqarsinnaapput.

Kalaallisut ilinniartitsisoq allalu misiliisoq suleqatigiissappata ,pingaarpoq malugeqqussallugu peqataasut marluullutik imikkut ilisimasaminnik tunniusseqatigiiffigisaminnik naligiissumik peqatigiinnissaat anguniarneqartariaqarmat.

Misiliinermik ingerlatsisussap suliassarinnaavaa misiliinermut immikkut ilisimanninnissaq, imaappoq suleriaasissamut, inernerit nalunaarsornissaannut kiisalu OAM-ip nassuiarnissaanut sukimiisumik paasisimasaqarneq. Misinermilli ingerlatsisoq misiliinerulli ingerlannerani kingornaluunniit kalaallisut atuartitsisumut atuarnermik ilinniartitsinermut tunngasumik siunnersuinissaa piunasaqaataangilaq.

Uani siunertaavoq naligiissumik oqaloqatigiinnikkut nutaanik, atuaqatigiit atuarnermik ilinniartitsinneranik nangitsinermi atorsinnaasaannik, paasisimasaqalernissaq.

Atuaqatigiit ilinniartitsisui allat atuaqatigiit kiisalu atuartut ataasiakkaat misiliinermi angusaannik ilisimatinneqartariaqarput; atuartitsutini tamani atuarneq arlaatigut ilaajuaannarmat.

Atuaqatigiinnik misiliineq

1. Misiliinissamut piffissaq

Kalaallisut ilinniartitsisup atuaqatigiit sulinerannut naleqqussorileruniuk OAM atorsinnaavaa. Atuaqatigiit angusaat nunap sinnerani angusanut naleqqersuunniarunigit misiliineq majip qaammataata ingerlanerani ingerlattariaqarpaa.

OAM-ip misiliutitai tamakkerlugit malittuinnarnik ingerlanneqarnissaat innersuutiginnangilaq. Kalaallisut ilinniartitsisup aalajangissavaa minutsit 90-it ingerlaneranni misiliutip immikkoortui marluk naammassissanerlugit imaluunniit ataasiakkarlugit akunnerit atuartitsiviusut arlallit atorlugit sulianut allanut tapertaliullugit ingerlatissanerlugit.

Misiliinerit ingerlatereereri tamaasa ilinniartitsisup *misiliutit katersorlugit toqqortarissavai*, misiliummili immikkoortut tamakkerlugit sapaatip akunnerata ataatsip ingerlanerani naammassineqariissapput.

2. *Suliassaqartitsineq*

Misiliutinik ingerlatsinissaq sioqqullugu atuartut naammassiaartussat suliassaqartinnissaat isumannaareerseqassaaq. Suliakkiissutissat soorunami atuaqatinut ajoqusersuutaanngitsumik ingerlanneqarsinnaasuussapput.

3. *Allannermi atortussat*

Atuartut tamarmik allaatinik, taartunik silittunik allattartunik (tuschiniunngitsoq) atugaqassapput, akissutaasa paatsoorneqarsinnaanngitsumik takuneqarsinnaanissaat qulaakkeerniarlugu.

4. *Piffissap atorpeqartup nalunaarsornissaa*

Nalunaaqutaq ersarissumik minutsilersuutitalik sekuntilersuutitalillu atorpeqassaaq, atuartup piffissaq atugaa eqqoqqissaartumik nalunaarneqaaqqullugu.

Misiliineq sioqqullugu atuartut aqqi Immersugassaq A-mut immersuunneqariissapput.

NB: *Niviarisaraanerani / Nukappiaraanerani nalunaarnissamut (taanna naqitertinnerani kukkunaarput) taarsiullugu CPR.NR.-ui, kingulliit sisamat mininnagit, allallaqunarput.*

Atuartoq misiliummi immikkoortumik naammassinnilluni nalunaarpat, piffissaq atugaa kalaallisut ilinniartitsisup Immersugassaq A-mi atiata nalaani, ammukaartumut (kolonne) siullermut allassavaa.

AAMMA: Piffissaq atuartut atugaat eqqoqqissaartumik allanneqartariaqarpoq, tassa atuartup minutsit 8-t sekuntillu 26-t atorsimappagit "8.26" allanneqassaaq. *Minutsinut iluitsunut affakkaanulluunniit akunnaallisaasoqassanngilaq.* Taamatut piumasaqarnermut peqqutaavoq atuartut angusaat piffissarlu atugaat malillugit [killiffinnut] assigiinngitsunut inissinnissaanni piffissaq atugaat aamma apeqqutaasussaammat. Kiliffiit atuartut inissinneqarfissaat tamarmik immikkut nassuiaatitaqarlutillu angusanik naliliinertaqarput.

5. *Nerriviit inissinnerat*

Atuartut misilitsinnerminni imminnut ajoqusersorsinnaajunnaarlugit issiatinnissaat anguniarneqassaaq. Sanilerisamat akilersamulluunniit alakkarternissaminnut ussersartorsiorsinnaanerit pinaveersaarneqartariaqarpoq.

6. *Naammassinermik nalunaarneq*

Misiliutip immikkoortuini tamangajanni piffissamik atugassamik sivilunerpaaffiliisoqarpoq. Atuartut ilitsersuunneqassapput suliarfik naammassigaangamikku ersarissumik nappaanermikkut nalunaartarnissaannik kiisalu piffissaq atugartik Immersugassaq A-mut allanneqareertinnagu talertik aqqassanngikkaat.

Piffissaq killisiussaq naappat misiliisup naammassisimannngitsut tamaasa uneqqussavai – qanorluunniit suliassamik naammassinnissimannngikkaluarpata. Naammassisimannngitsut atuakkaminni killiffitsik sanimut naallugu titarsillutik nalunaassavaat.

Immersugassanik marluusunik atuartitsinermut naleqqiussineq

Misiliusiat OAM1 aamma OAM2 tallimanik, tamarmik immikkut siunertalinnik, immikkoortortaqarput. Atuagassaq atuartullu imminut naliliivissaa atuarnikkut piginnaasat misigisallu pillugit nassuiaateqarnissamut tungavissaapput. Allaffissiarlu atuartup allanniarnermi nipisiuinikkut kiisalu oqaaseqatigiiliornermigut piginnaasaanik takussutissiisuussapput. Atuartup atuarnikkut allannikkullu imminut nalilenera immikkut nalunaarsorneqassaaq (opgørelse). Tassani siunertarineqarpoq atuartup angusai pillugit oqaloqatiginerani nassuiaannissaanut tunuliaqutissaqarnissaq.

Atuartitsinermik naliliinermi siunertarineqarpoq kalaallisut atuartitsisup atuartullu atuarnikkut piginnaasat misiliutip immikkoortuini ersarissarneqartut paasisaqarfiginissaanut periarfissinneqarnissaat.

Nalunaarsuiviit, ilinniartitsisup OAM-imik atuinermi pisariinnerusumik suleriaaseqarnissaanut, ikiuutissatut suliaapput. Nalunaarsuiviit immersugassat qanoq atorneqarnissaat tulluuttuni nassuiaatigineqarput.

Suliat naqqissornissaat – inernernik nalunaarsuutip naqqiissutillu atornissaat

Atuartup oqaaseqatigiinnik atuarnermi angusaanik nalunaarsuineq

Misiliinerup ingerlanerani misiliisup atuartut atuarnermi piffissami qanoq atuisimanerannik Immersugassaq A-mut allattorsimassavai. Atuartup oqaaseqatigiinnik atuarnissamut piffissarititaasoq sulii naanngitsoq atuagassat naammassippagit piffissaq atugaa kolonne 1)-mut allanneqassaaq; malittuanillu kolonne 2)-mut akissutit eqqortut amerlassusaat allanneqassalluni.

Akinagit qaangiinnarsimasaasa amerlassusaat kolonne 3)-mut nalunaarneqassapput. Kukkusaasa amerlassusaat kolonne 4)-mut allanneqassapput. Piffissarititaasup qaangiunnerani atuartup akisassat angusimannngisaasa amerlassusaat kolonne 5)-mut allanneqassapput.

Tulliuttuni takusinnaavatit oqaaseqatigiinni assit sorliit eqqortuunersut:

OAM1 – Oqaaseqatigiinni assit eqqortut					
Oqaaseqatigiit	Asseq nr.	Oqaaseqatigiit	Asseq nr.	Oqaaseqatigiit	Asseq nr.
1	1	6	1	11	11
2	4	7	5	12	5
3	3	8	1	13	2
4	5	9	5	14	5
5	5	10	3	15	2

OAM2 – Oqaaseqatigiinni assit eqqortut					
Oqaaseqatigiit	Asseq nr.	Oqaaseqatigiit	Asseq nr.	Oqaaseqatigiit	Asseq nr.
1	2	6	3	11	2
2	4	7	3	12	1
3	2	8	4	13	4
4	4	9	4	14	2
5	5	10	2	15	15

Tamatuma kingorna eqqortut amerlassusaat atuarnermilu piffissaq atugaaq ataqatigiisillugit atuartoq kategoriskemami inissinneqarsinnaalissaaq.

Immersugassaq A-mi atuartut angusaanik nalunaarsukkat atorlugit kategoriskemami, A1-mit C3-mut, sumiinnissaat naatsorsorneqarsinnaavoq. (quppernermi tulliuttumi assersuut takuuk).

Atuartup allataanik nalunaarsuineq

Allaffissiaq immikkut misiliutissiaangilaq; atuartut allanniarnermikkut ineriartorneranni malinnaaniutissatut neqererutaavoq.

Nalunaarsuivimmi inissaqartinneranut tunngaviuvoq atuartut taamatut ukiullit eqqarsaatigalugit atuarfimmi akullerni ilikkagassatut anguniagassat sorliit 2. klassenut naleqquttutuunerat aalajangersagaqarsinnaammat. Taakkunangalu pingartinneqarnerit tallimaasut nalunaarsuiviup

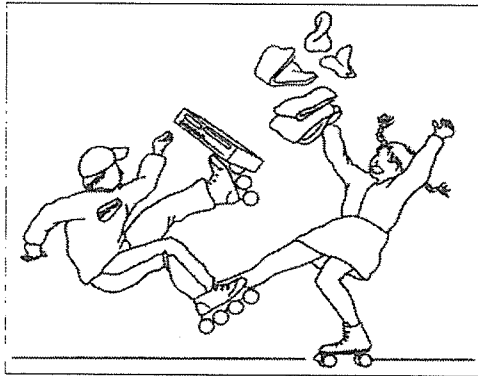
tunuanut allanneqarsin-naapput meeqqallu misiliummi allagaat naleqqiunneqarsinnaallutik. Allaffissiaq atuartup anguniagalersornerani kiisalu angajoqqaat peqatigalugit naliliinissami allaavissaqqissuusoraarput.

MALUNIAGASSAQ:

OAM2-p naeqqaarnerani ajuusaarnaraluartumik allaffissiami titartagaq allannermi najoqqutassaq kukkunikkut ilaanngitsoorsimavoq. Taamaattumik misilitsitsisussa qinnuigissavarput titartagaq ataaniittoq, atuartut amerlassusaannut kopeeriarlugu, OAM2-p atuagartaani qup. 9-mi allaffissiamut nipiteqqullugu.

Kukkuneq ajuusaarutigaarput, neriorsuutigissavarpullu misiliutit naqiteqqinnissaani titartakkap ilanngunneqarnissaa qulakkeerniarneqassammat.

**Titartagaq kopeeriarlugu
OAM2-mi qupperneq 9-mut
nipitassaq:**

Atuarnikkut atuartup imminnut naliliinerannik nalunaarsuineq

Apeqqutit 8-uusut qulequttanut assigiinngitsunut sisamanut immikkoortitigaapput:

Siumukarneq -	tassani atuartut atuarsinnaassutsimigut siumukarnerminik misiginninnera paasiniarneqarpoq.
Killiffik -	tassani atuartup killiffimminik (standpunkt) misiginnera pineqarluni,
Utertitsivigitinneq -	tassani atuartup avatangiisiminit qanoq qisuaffigineqartarnerminik
misiginnera	paasiniarneqarluni, kiisalu
Atuarusussuseq -	tassani atuartup atuarnissaminut kajumissusaa paasiniarneqarluni.

Akisassat tamarmik akissutissat periarfissaat sisamaapput:

OAM1-mi kiinnat atuupput: Qungujasorujussuaq, qungujulasoq, qungujulanngitsoq kiisalu annuttoq.

OAM2-mi oqaatsit allassimapput. aallaqqaatigalugit: A, a, n kiisalu N (atuartut immersugassaat takuuk).

Akissutaallu ukunannga pointilersorneqassapput:

OAM1: Qungujulasorujussuaq = 1, qungujulasoq = 2, qungujulanngitsoq = 3 kiisalu annuttoq = 4

OAM2: A = 1, a = 2, n = 3 kiisalu N = 4.

Immikkortumi ataatsimi akissutaat malillugit pointit katinnerat atuartut immersugaasa naqqani allaffissaanut allaguk. Immikkoortut sinneri pingasut tamaatut aamma katikkat.

Immikkoortut katinneri tamakkereerukkit nalunaarsuivimmuut nuussavatit. Taamaalillutit atuartut ataasiakkaat imaluunniit atuaqatigiit tamarmiullutik atuarnikkut imminnut nalilernerat ataatsimut isigalugu qanoq isikkoqarnersoq takusinnaanngussavat.

Paasissutissat uani pissarsiatit atuartoq angajoqqaavilu peqatigalugit naliinermi oqaloqatigiissutissatut tunngavigineqarsinnaalluarput.

Kategorisystemip imaa

Atuartup atuarnikkut piginnaasai atuariaasianik qimerluuinikkut takuneqarsinnaanngortarput: atuarnikkut misilinneqarnerani angusaani eqqortut amerlassusaasa (atuakkamik paasinninneq) kiisalu atuarnernani piffissap atugaata (atuarnermi sukkassuseq) misissornerisigut. Taakku koordinaatsystemimi imminnut naleqqiukkaanni kategorisystemi atorlugu atuariaaseq angusallu ataatsimoorlugit atuarnermik naliliisoqarsinnaalissaaq. OAM –imi kategorisystemiliornermi atuartut atuarsinnaassusaannut tunngatillugu immikkoortut qulingiluat atussallugit aalajangiunneqarpoq.

OAM-imi angusat immersugassallu marluinnik nalilernerqarsinnaapput:

1. Kategoriskema atornerqarsinnaavoq.
2. Angusat aallaavigineqarsinnaapput.

Ad 1.) – *kategoriskema*

Kategoriskemami aalajangersimasumut atassusersuineri siunertarineqarpoq atuaqatigiit angusaat aaqqissuulluakkamik qimerlooriaannanngornissaat; malitsigalugu atuartitsinerup nalilernissaani, oqaloqatigiissutiginnissaani naliliivigeqqinnissaanilu atornorneqarsinnaasunngorlugit. Qimerluuinissaq pisaariinneroqqullugu atuartut angusaanni akissutit eqqortut amerlassusaat piffissarlu atuarnermut atorsimasaq kisiisa aallaavigalugit killiliinissaq pisariaqarsimavoq.

Kalaallisut ilinniartitsisup atuartut angusaat kiisalu kategorimi sumiinnerat eqqartulerunigit oqaasiliornissamini atuaqatigiit, atuartup angerlarsimaffiullu paasinninnissaat qulakkeerniartariaqarpaa. Oqaatsit kategorimi sumiissutsimi atornerqartut unammeqatigiilersinnaanermut tunngavissiisuussaannngillat. Kategoriskemap aaqqissuunera ima isikkoqarpoq:

Atuarnermi nakimaassutsit (eqqortumik atuakkat aallaavigalugit) assigiinngitsut pingasut:

1. Nakimasumik atuariaaseqarneq (Pitsaasumik atuakkamik paasinninneq)
2. Nakimakujuttumik atuariaaseqarneq (Naammaginartumik atuakkamik paasinninneq)
3. Nakimasumik atuariaaseqarneq (Qularnakujuttumik atuakkamik paasinninneq)

Sukkassutsit assigiinngitsut pingasut:

1. Sukkasuumik atuariaaseqarneq
2. Akunattumik atuariaaseqarneq
3. Kigaatsumik atuartariaaseqarneq

Sukkassuseq eqqortuussuserlu (nakimaassuserlu) ataqatigiisikkaanni kategoriskemami nassuiaatit atorlugit angusat oqaatigineqarsinnaanngussapput.

Kategoriskema atuartut ataasiakkaat angusaat naapertorlugit ersarissumik sumiissusersinissaannut atugassiaavoq. Skemami takuneqarsinnaavoq atuartup atuakkaminik paasinninnera kiisalu atuarnermini sukkassusia.

Kalaallisut ilinniartitsisup atuartitami kategorini assigiinngitsuni inissisimanerat naatsorsorsinnaavaa. Tamatuma kingorna Immersugassaq B-mi paasissutitssat atorlugit ilinniartitsisup atuartitami kategorimi sumiinnerat Nuna tamakkerlugu maj 2003 misiliinermi angusanut naleqqiullugit misissorsinnaavai.

Erseqqissarneqassaaq,

- Kategoriskemamut inissitsiterineq eqqarsaatersornissami ikiortissaqarnissamik siunertaqarmat,
- Qajassuartumik atorneqartariaqarmat
- Misiliinermut malittaasumik atuaqaqatigiit atuartullu ataasiakkaarlugit oqaloqatigineranni kalaallisut ilinniartitsisup nalinnginnaasumik maluginiakkaminik naliliineranut qimerluuinernulluunniit allanut ataqatigiissinneqartariaqarmata.

Ad.2.) - Angusat - akisat eqqortut amerlassusaat aallaavigalugu naatsorsorneqassaaq, atuarnermut piffissaq atugaq *pinnagu*.

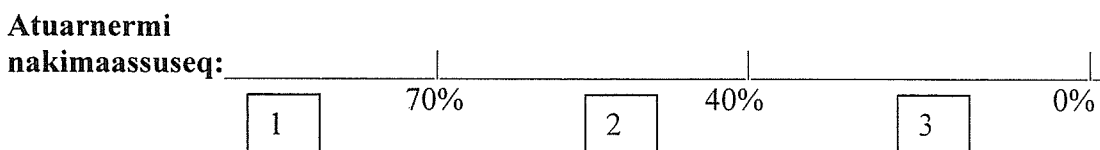
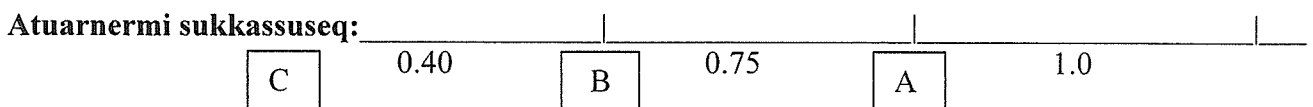
OAM atorlugu atuartut ataasiakkat akissutaat eqqortut atuartut allat angusaannut naleqqiullugit ”qaffasinnerst”, ”naammaginarnersut” imaluunniit ”appasinnerst” eqqartorneqarsinnaapput. Assersuutigalugu atuartup atuakkaminik paasinninnera ”qaffasippat” atuartut allat ilutaasa angusaannut naleqqiullugu ajorpallaarsimassangilaq. Tassa atuaqatigiit akornanni atuffarissut amerlakannernersut ikikannersulluunniit takussutissaqassaaq – *akissutit eqqortut kisiisa isigalugit* – atuartup oqaloqatiginerani angusat eqqartussatillugit tunngavigineqarsinnaalluatumik.

Atuagassami atuartup angusai, immersugassaq A-mi nalunaarsukkat aallaavigalugit kategorisystemimi sumiinnissaata naatsorsornissaanut ilitsersuut:

Atuarnermi piffissaq atugaq:
minutsit sekundillu. : 14,17

Eqqortut	8	}	Aqqusaakkat katillugit
Qaangiinnakkat	2		
Kukkusat	2		
Angunngisat	3		
Katillugit	15		12

				Inissiffissaa
Atuarnermi sukkassuseq =	$\frac{\text{Aqqusaakkat (12)}}{\text{Piffissaq atugaq (14.33* min)}} =$	0.84	A B C	A
Atuarnermi nakimaassuseq =	$\frac{\text{Eqqortut (8)}}{\text{Aqqusaakkat (12)}} =$	67%	1 2 3	2

Kateqori eqqortoq A2 Immersugassaq A-mi atuartup aqqata siornganut allanneqassaaq.

* 14 min. 17 sekundip qanoq ililluni 14,33-ngornera qupperneq tullermi nassuiarneqarpoq.

OAM1-mi OAM2-milu oqaaseqatigiinnik atuagassami akisassat katinnerat 15-ujuaannassammat nakkutilliiniutitut qulaani kisitsisit quleriit sisamaasut katinneqassapput.

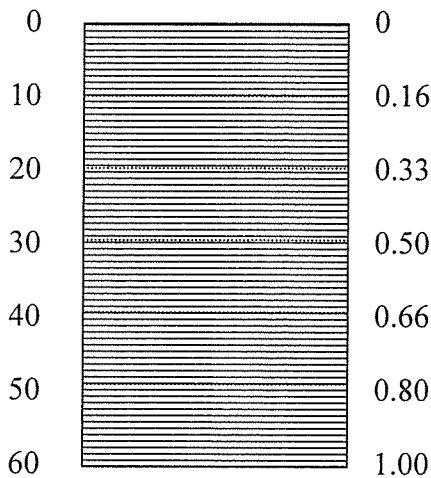
Kisitsisit qulliit pingasut (8, 2 aamma 2) katinneranni (=12) takuneqarsinnaassaaq atuartut akisassat qassit angumerisimanerai (aqqusaarsimanerai). Kisitsit taanna taalarpur 'Aqqusaakkat', assersuummi matumani 12-iuvoq.

Maanna kisitsisit pingaernerit aallaavigalugit atuarnermi *sukkassuseq* kiisalu atuarnermi *nakimaassuseq* paasiniarsinnaanngorpavut, imatut :

Atuarnermi sukkassutsip naatsorsornissaa:

Atuarnermi sukkassutsip (minutsimut oqaaseqatigiit atuarsimasat) naatsorsornissaani aqqusaakkat (12) amerlassusii atuarnerup sivisussusaata (14,17) minutsinngorneranik agguarneqassaaq. Ataaniittoq, piffissap atorsimasap sekunditaasa qulertanut qaninnerpaanut akunnaallisarnissaanni najoqqutassaq atornerqarsinnaavoq :

Sekundit minutsinut qaninnerpaanut akunnaallisinneqassapput (17 sek. ~ 20 sek.), taamaalilluni piffissaq atuartup atorsimasaa (14,17) 14,20-ussaaq:

Ass.: 14 minutsit 20 sekundillu ima ilissaaq: 14,33

Assersuutigineqartumi kisitsit inernerusoq 14,33 atuartup piffissaatut aqqusaagaanut (12) agguatigineqassaaq: $12 : 14,33 = 0,837 \sim 0.84$ -iuvoq; atuarnermi sukkassutsip allanngornerani taanna allanngugassaassanngilaq.

Soorlu takuneqarsinnaasoq atuarnermi sukkassuseq najoqqutaralugu titarnermi kisitsit 0.84 0.75-imiit qaffasinneruvoq; tassa immikkoortumi A-miippoq. Taamaattumik atuarnermi *sukkassuseq* aallaavigalugu naqinneq 'A' atuartup inissiffissaata aappaatut allanneqassaaq.

Atuarnermi nakimaassutsip naatsorsornissaa:

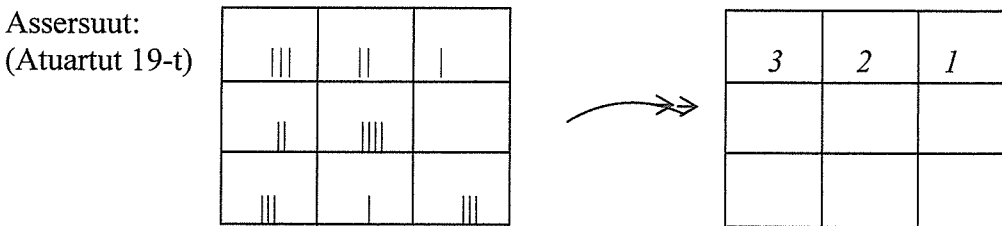
Kisitsissut atorlugu atuarnermi nakimaassuseq naatsorsoraanni, ass. 8 : 12, saqqummersoq = 0,666 paasineqassaaq 67% - tassa imaappoq atuartut akisassat aqqusaakkami 67 %-ii eqqortumik akisimavai. Kisitsisip taassuma kingusinnerusukkut naatsorsuinnermi atoqqinnissaani 67 kisiat, immaqa decimalilerlugu, kisianni 0,67-ituunngitsoq, naqinnissaa pingaaruteqarpoq.

Taamatutaaq atuarnermi nakimaassuseq 67% Kategorisystemimi titarnermi 70% ⇔ 40% -ip iluaniippoq. Taamaattumik atuarnermi nakimaassuseq aallaavigalugu kisitsit '2' inissiffissaatut allanneqassaaq.

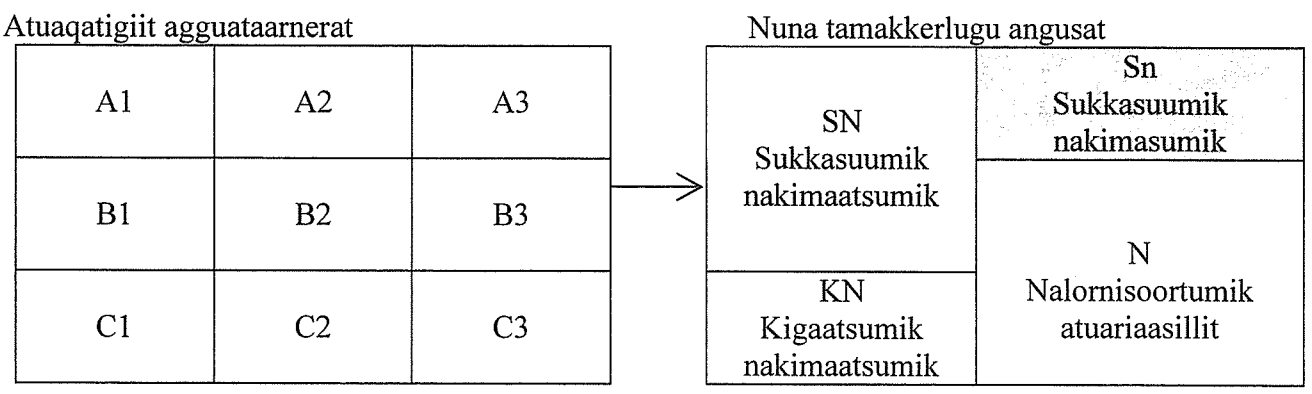
Atuartup kategorisystemimi inissainnissaviani paasissutissat taakku marluusut ataqatigiisinnerisinneqassapput: A2 - tassa atuartoq kategorisystemimi qullerni qiterlermi "sukkasuumik nakimaatsumillu atuariaasillit" inissiffissaanniissaaq. Atuartup inissisimaneera A2 Immersugassaq A-mi atuartup aqkata (normuata) silataanut allanneqassaaq.

Atuartup kategorisystemimi ineeqqat 9-aasut arlaanni inissiffissaviata paasiniarnerani uuttuutit marluk ilitsersuummi allermiipput. Tassani kisitsisit 67% kiisalu 0.84 atorneqassapput.

Qulaani ilitsersuut malillugu atuartut ataasiakkaat kategorisystemimi inissiffissaat paasiniarneqassaaq. Kingorna 3x3-tabellimut immiunneqassapput, soorlu naatsorsueqqissaarnermi titarninnguanik ikkussuisarnertut ("ølregnskab"). Atuartut tamakkerlugit tabellimut ikkussuuteriarlugit titarneeqqat amerlassusaat allatorneqassapput (takuuk ataaniittoq atuartut 19-iutillugit assersuusuaq) kisitsisit ineeqqanut qulingiluanut allatorneqartut ataatsimut katikkaanni misilitsissimasut tamakkerlutik amerlassusaannut assigiinnersoq paasinarsissaaq; katinnerammi misilitsissimasut amerlassusaanni minnerunanilu annerussanngimmat!

Atuaqatigiit angusaat nuna tamakkerlugu angusanut assigiinnequtaat ersarinnerusumik takusinnaajumallugu immikkoortut 9-usut ilaasa ataatsimoortinneqartarnerat qaqutigooortuunngilaq. Assersuutigalugu oqaatsinik oqaaseqatigiinnillu atuarnermut misiliutini allani immikkoortut imatut ataatsimoortinneqartarput:

A1 amma B1 katinneqarput, tassungalu inissittut taaguuserneqarlutik: – "Sukkasuumik Nakimaatsumillu atuariaasillit" (SN).
 C1 "Kigaatsumik Nakimaatsumilli" atuaaseqartut (KN) inissiffigissavaat.
 A2 aamma A3 katinneqarput, tassaniissallutik "Sukkaasuumik nakimasumilli" atuariaasillit (Sn).
 B2, B3, C2 kiisalu C3 katinneqarput, tassaniissallutik "Nalornisoortumik" atuariaasillit (N)

Atuaqatigiit angusaannik Nuna tamakkerlugu angusanut sanilliussineq

Atuaqatigiit angusaasa Nuna tamakkerlugu angusanut sanilliunnaraanni, Nuna tamakkerlugu angusat agguataarneqarnerisa immikkoortunut 4-asunut 'SN', 'KN', 'Sn' kiisalu 'N'-mut allannqorteqqaarnissaat pisariaqarpoq.

OAM1-mut tabelli una , Nalunaarsuivimmi Nuna tamakkerlugu kisitsisit katinnerat, atorneqassaaq:

OAM1-mi Nuna tamakkerlugu angusat	HS	LS	HU	US
Procent	24,74	6,75	17,38	51,12

OAM2-mut tabelli una , Nalunaarsuivimmi Nuna tamakkerlugu kisitsisit katinnerat, atorneqassaaq:

OAM2-mi Nuna tamakkerlugu angusat	SN	KN	Sn	N
Procent	18,88	7,46	25,41	48,3

Siullertut kisitsisit 9-asut (procentit) atuaqatigiit tabellianiittut Nuna tamakkerlugu procentiusunut sanilliullugit paasiniarneqarsinnaapput. Imaassinnaavoq allaanerussutaasuni uteqqiattumik malunnarsisoqartoq (mønster), imaassinnaavorli malunnartoqassanngitsoq. Taamaattoq kisitsisit 9-asut kategorisystemimiittut siuliani assiliaq takutinneqartoq atorlugu immikkoortunut 4-usunut nuukkaanni tamakkiisumik isiginninnissamat iluaqutaasinnaavoq. Taamaallitutik atuartut 19-usunik assersuummi atuartut inissisimani ataanisut nuunneqassaput:

Assersuutigineqartumi atuartut 19-iupput = **100%**. Atuartut agguataarsimani imatut procentinngortinneqassaput:

- SN-mut inissittut 5 ($5 \times 100 : 19 =$) 26,3 ~ **26 %**,
- KN-mut inissittut 3 ($3 \times 100 : 19 =$) **16 %**
- Sn-mut inissittut 3 ~ **16%**,
- N-mut inissittut 8 ($8 \times 100 : 19 =$) 42,1 ~ **42 %**

Atuaqatigiit misilitat	SN	KN	Sn	N
Procent	26	16	16	42

Taamaallilluni atuaqatigiit angusaasa Nuna tamakkerlugu angusanut sanilliunnerini erngerluni takuneqarsinnaavoq,

- Atuaqatigiinni "Sukkasuumik Nakimaatsumillu atuariaasillit" Nuna tamakkerlugu angusaniit amerlanerusut.
- Atuaqatigiinni "Kigaatsumik Nakimaatsumillu atuariaasillit" Nuna tamakkerlugu angusat amerlanerusut.

- Atuaqatigiinni "Sukkasuumik nakimasumillu atuariaasillit" Nuna tamakkerlugu angusanit ikinnerusut.
- Atuaqatigiinni "Nalornisoortumik atuariasillit" Nuna tamakkerlugu angusanit ikinnerusut.

Atuartunut piffissarititap iluani suliassanik tamakkiisimangitsunut Kategoriit assigiinngitsut ataqatigiisinnerisigut, kalaallisut ilinniartitsisup atuartup pikkoriffii sanngiiffiilu – atuakkamik paasinnikkut atuarnermilu sukkassutsikkut – kinguneqartussamik oqaloqatigiinneq aallartissinnaavaa.

OAM-inik misiliutinik ingerlatsinissamut ilitsersuut

OAM1-mik OAM2-millu oqaaseqatigiinnik misiliinissamut ilitsersuut

Misiliutit agguaatsinnagit Misiliisup atuartut qinnuigissavai

- atuakkat, pappialat allallu nerriviiniit peqqullugit,
- aqerluusamik qalipaammilluunniit silittumik piareersimatitseqqullugit,
- Piiat atoqqunagu (ataani paasinarsissaaq sooq)
- aqerluusamik allamik sillimmaseqqullugit, misilitsinnerminni napisuussagalarunik tigoraaannagas-saannik.

Misiliisoq (M) nassuiaassaaq uku pillugit:

- **Atuagaaqqat agguanneqarpata saqqaani niviarsiaraanersi nukappiaraanersiluunniit krydsilerlugu nalunaassavarsi.**
- **Titarnerni quleriinni allassavasi: - siullermut atersi, tullianut klassip atia allermullu atuarfiup atia** (Klassep atuarfiullu aqqi allattarfissuarmi assilisassanngorlugit allareerneqarsinnaapput – misiliutaanngimmata).

[MALUGIUK: paasissutissat - *niviars.* / *nukapp.* / *klasse* / *atuarfik* - pinngitsooratik nalunaar-sorneqassapput.]

Titartakkat angisuut kiinartallit kingusinnerusukkut aatsaat atugassaapput.

Suliassartai pillugit Misiliisoq ima nassuiaassaaq:

„Atuagaaq assigiinngitsunik pingasunik suliassartaqarpoq ukuninnga:

- **Oqaaseqatigiit 15-t** ataani titartakkanik tallimanik toqqagassartallit.
- **Allaffissaaq** - titartagaq oqaluttualiaralugu allaffissartalik.
- **Apeqquutit uanga** (Misiliis.) atuarikka, ilissi tusarnaarlusi akiugassasi.

Atuagaaqqami oqarfigineqartigasi quppertassanngilasi.

Taakkunani sulilerussi PINGAARTORUJUSSUUVOQ ilitsuunneqarneri malillugu sulinissarsi!“

Atuagaaqqaat agguanneqassapput, misiliisullu qulakkiissavaa atuartut tamakkerlutik suaassutis-minnik nalunaaqutseeriarlutik allattassatik tamakkerlugit allanneraat. Aamma allattarfissuarmi im-mersuiffissaat assilillugu titartaanikkut assersuusiarineqarsinnaavoq; atuarfiullu taaguutaa allareer-lugu.

Atuartut atitik il. il. allattoreerpatigit M oqassaaq: **“Allattuiffissi sanianiittut kiinnat sisamat taku-sinnaavasi. Taakku kingusinnerusukkut piumarpagut.”**

Qupperneq 3: Sungiusarfik.

Misiliisoq atuartunut nassuiaassaaq:

„Qupperneq 3 tassaavoq oqaaseqatigiinnik atuarluni sulinissamut sungiusarfik, tassani nam-minneerlusi atualerussi qanoq iliortarnissarsi ikiorteqarlusi sungiusassavarsi.“

Misiliisup nammineerluni oqaaseqatigiit atuarsinnaavai, aammali atuartut arlaannut atuartissinnaavai:

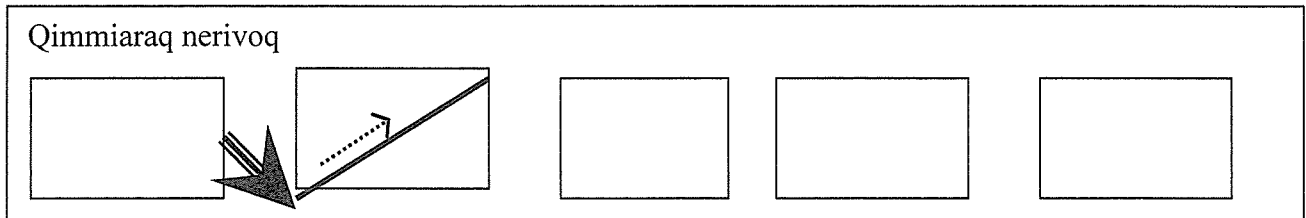
– **Qimmiaraq nerivoq. Oqaaseqatigiit atuarneqareerpata misiliisoq oqassaaq: „Oqaaseqatigiit ataanipput titartakkt tallimat. Maanna titartagaq oqaaseqatigiinnut tulluarnepaaq nassaarissa-varsi. Titagaq sorliua?“**

Atuartut titartagaq tulluarnepaasorissartik tikkuarlugu siunnersuuteqarfigissavaat. Misiliisup ilit-sersuutissavai atuartut titartagaq qanoq kipungasumik titarsivigissaneraat:

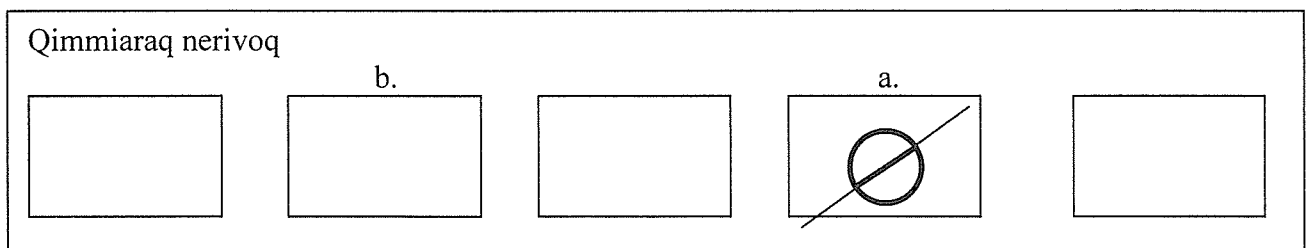
- teqeqqoq alleq-saamerlermiit teqeqqumut qullermut talerperlermut, krydsiunngitsumik (Ass.1.), kiisalu
- kukkusumik titarsisoorsimallutik paasigunikku qanoq naqqissagaat(Ass.2.): titagartik qallerlu-gu „ammalortuleriarlugu“ (a), assiliaq eqqortuusorisartik nutaamik titarlugu (b)

Atuartunut iluarnersuaq sungiusarfimmi oqaaseqatigiit siulliit kipparissortaa lu allattarfissuarmut assilillugit misiliisup titartareersimappagit taakkunanilu ilitseruilluni. (Aamma qupperneq siulleq angisuunngorlugu, transparent imaluunniit A3-mut kopeerlugu, assersuusiorfigineqarsinnaavoq).

Assersuut 1: Eqqortumik titarsineq.

Assersuut 2: Kukkulluni titarsisoorsimanermi naqqiinissaq.

Oqaaseqatigiit tullii qanoq allassimanersut atuartut aperineqassapput , titartagarlu sorleq tulluarnersooq oqaloqatigiissutineqarluni. Atuartut eqqortumik akeriarpata titartagaq assersuut 1-misut kipungasumik titarsivigissavaat.

Misiliisup (-marlugaanni: kalaallisoortitsisullu) atuartut tamarmik eqqortumik periuseqarlutik suliarisimaneraat qulakkeeriarlugu atuartut qinnuigissavai pappialaatitik matoqqullugit, saqqaa qallinngorlugu.

Atuartut namminneerlutik atualerunik qanoq iliussanerlutik paasisimaneraat aperalugit qulakkeerneqassaaq. Suli nalornisoqarpat aallartinnginnermi ilitseruunneqassapput .

Oqaaseqatigiinnik atuarnermik misiliineq (qup. 4)

Aallartinnginnermi qupperneq 4 - 8-miittuni suliassat sungiusarnermissut namminneerlutik suliarsagaat paasitinneqassapput. Misiliisup ilitsersuutissavai qupperneq 4-mi 1-mik kisitsisitalimmiit aallartissasut, quppernerlu 8-mit 15-mut suliarsagaat, tassa ikerinnarmit aallartissanngillat.

Atuartut oqarfigineqassapput, oqaaseqatigiit paatsiveerutissagaluarunikkit assigiinngitsunik iliorsinnaasut:

- oqaaseq ataaseq arlallilluunniit naluligartik atuaqqissinnaavaat,
- immaqa oqaatsit ilaat nipisioqqaarsinnaavaat,
- immaqa oqaaseqatigiit aallaqqaataaniit atuarniarsinnaavaat,
- immaqa titartakkat tallimaasut isiginnaariarlugit eqqoriarsinnaavaat oqaaseqatigiit qanoq allassimanersut.

PINGAARNERPAAVOQ atuartut namminneq pitsaagisaminnik iliorunik. Oqaaseqatigiit paatsiveerulluinnarunikkit - tullianut ingerlaqqiinnassapput.

Uani pingaartorujussuuvoq ilitsersuinerup isorinnippalaanngitsumik - iliuuserineqarsinnaasut ilaasa pitsaannginnerunerannik misigilersitsinngitsumik - atuartumut misigitinnissaa. Atuartut paatsiveerutissagunik namminneq qanoq iliuusissaminnik toqqaasutut misiginissaat suliap naammassineqar-nissaanut apeqqutaalluarsinnaavoq.

Atuartut namminneerlutik atuarnissaat:

Misiliisoq ima oqarsinnaavoq: „**Oqaruma tassa aallartissaas; sulissaasilu uneqqullusi oqarnissa-ma tungaanut. Kisianni eqqaamassavarsi naammassiniapallassannginnassi – sukkaniutissanngila-si, takorusunneruarpummi oqaaseqatigiit qassit atuarsinnaanerisi! Uanga suli uneqqunngikkissi arlaat naammassiguni oqarani nappaaginnassaaq. Taava uanga al-lassavara naammassisorlu nipaarsaarluni qupperneq 2-mut qupperiarluni titartaarusaarluni issi-aannarallassaaq, suli naammassinngitsut ajoqusersunnginniassagatsigit. Apeqqutissaqarpisi? Maanna qupperneq 4-mut qupperiarlusi aallartiinnaritsi!**“

Misiliisoq minutsilersuilluni aallartissaaq (nalunaaqutaaraq sekundilersuutitalik qiviallaallugu naammappoq, meeqqat sekundilersuummik aallartinneqartumik takullutik tuaviornissaminnik misigilersinnaammata.

Atuartut oqaaseqatigiinnik atuarnissaannut minutsinik 20-nik piffissaqassapput.

Naammassiaartut atuarnermut piffissaq atugaat qup. 8-mi allanneqassaaq; atuartorlu, naammassineqanngitsunut akornusersuilersooqqunagu, qinnuigineqassaaq qupperneq 9 suliareqqullugu (*Suliakkiissutip oqaasertaanik Misiliisup atuaqatigisinnaavaa, suliassap suumeranik paasinninnis-saa taamaalillugu qulakkeerniarlugu*). Naammassiaartut allatsinneqarnerat taamaatitinneqassaaq atuaqatigiit 20 minutsit qaangiunnerisigut atuarnernannik unitsinneqarpata.

Atuartut sulinerini malinnaavigisariaqarput unittoorsimasullu sulinissaannik kajumissaarlugit. Atuartut minutsit arlallit tikillugit issiaannartutut isikkoqarsinnaasarpud, eqqarsaatigineqassaarli imaassinnaammat oqaaseqatigiit naammassilivikkaat. Ilaatigut pisariaqavissinnaavoq ikiueqqinnissaaq, taamaassimappallu atuartup aqqa nalunaarlugu allanneqassaaq suliassat sorliit

(imaluunniit suliassat tamakkerlugit) ikiortissimappat – *taakku eqqortumik akisinertut isigineqarsinnaanngillat – tamannali atuartumut misigitinngikkaluarlugu ilinniartitsisup allassinnaavaa.*

OAM1-mi apequtit akisassat suliniarinissaannut ilitsersuut (qup. 11)

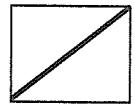
Atuartut quppeeqquneqassapput, Misiliisullu oqaloqatigissavai misigissutsit assigiinngitsut suusinaanerini: arlaannik nuannarisaqarneq, nuannarinngisaqarnerluunniit il.il.

Kingorna Misiliisoq ilitsersuissaq: „**Qupperneq 11 isigeriarsiuk, A angisooq allassimavoq. Saniani ima allaqqavoq: „Atuariartussagaangavit qanoq misigisarpit?” Sanianiipput kiinnat assigiinngitsut sisamat:**

- **Siulleq nuannaarpoq.**
- **Tullia nuannaarpallaanngilaq.**
- **Pingajuat nuannaanngivippoq.**
- **Sisamaat nuannaartupilussuuvoq.“**

Atuartut titartakkat oqaaseqarfigissapatigit Misiliisup eqqissimasumik tusarnaarlugillu oqaloqatigeqqaalaartariaqarpai. Qulakkeertariaqarpaa titartakkat sisamaasut misigissutsinik oqaluttuurtuummata paasitissallugit. Aamma Misiliisup kiinersornermigut il.il. misigissutsit ersarissarsinnaavai.

Atuartut paasinnisorigunigit misiliisoq naningissaaq: „**Apequt A-p nalaaniittoq atuaqqissavara. Taava ilissi eqqarsaatigissavarsi aperineqarlusi. Taava ilissi nammineerlusi misiginersi malillugu titartakkat ilaat, misigisassinnut tulluuttoq, titarnermik kipungasumik titarsivigissavarsi“**

Imaassinnaavoq atuartut quppernermi sungiusarfimmi imaluunnit apequtit tulluuttut arfineq pingasusut ingerlanneranni apequtissaqalersut imaluunnit oqaaseqarumasut, soorlu: - *aatsaat ...raa-
ngama nuannarineq ajorpara*. Tassani Misiliisup atuartut apeqqummorpiat tunngasumik akinissaat qulakkeerniartariaqarpaa. Atuartut ilaat soorlu oqassagaluarpat: -*Uanga anaanama ataatalu atuf-
fanneq ajorpaannga*, taava Misiliisoq oqassaaq: „*Atuffattuuppatsimmi qanoq misigissagaluarner-
lutit akissavat!*“

Kinguninngua Misiliisoq ingerlaqqissaaq: „**Maanna tullia isigeriarsiuk. Tassani B angisooq allassimavoq. Saniani apequt ima ittoq allassimavoq: „Anitsiaraangavit qanoq misigisarpit?” Sania-niittut kiinnat arlaat ilissi akissutissassinnut tulluuttoq titassavarsi.“**

Assersuut C qulaanisulli ilitsersuussutigineqareerpat atuartut qinnuigineqassapput qupperneq 12-mut quppeqqullugit.

Taava misiliisoq ingerlaqqissaaq: „**Maanna apequtininik arfineq pingasunik atuffattaqattaassavas-si – ataasiakkaassavakka ilissi apeqqummut akissutissassinnik titarseqqaartarniassagassi. Paasivi-siuk? Aap – allartiinnarsinnaanngorpugut.“**

Misiliisup apequtit ataasiakkaarlugit akulikippallaanngitsumik tulleriarlugit atuassavai, atuartut titarsinissaannut periarfissaqartillugit. Suliap suli naammassinnginnerani atuartut „akornusiisut, oqaaseqarumasulluunniit“ sungiusarnermisulli oqarfigineqartariaqassapput.

OAM1 –mi suliassat tamakkerneqareerpata misiliisoq oqassaaq: „**Maanna Misiliutit matoqqissavasi titartakkallu qallermiittut sisamat isigalugit. Ataaseq nuannaartupilussuuvoq, ataaseq nuannaan-ngitsupilussuuvoq, ataaseq nuannaarpallaanngilaq, ataaserlu nuannaarpoq. Ilissi**

suliassat uku sul-iarisavut qanoq igaasigit? – Suliassat assigiinngitsuugaluarput, kisianni titartagaq ilissi misigissut-sissinnut tulluartoq titassavarsi.“

OAM2-mi apeqqudit akisassat suliniarinissaannut ilitsersuut (qup.11)

Atuartut **qupperneq 11** quppissavaat. Misiliisullu oqaloqatigissavai misigissutsit assigiinngitsuut suunerinik: arlaannik nuannarisaqarneq, nuannarinngisaqarnerluunniit il.il.

Kingorna:

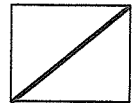
Misiliisoq ima oqarsinnaavoq: „**OAM2-mi aamma siunertaavoq tamatta atuarniartarneq pillugu o-qaloqatigiinnissarput. Taamaattumik ilissi atuarnissinnut tunngatillugu nammissinnik qanoq misi-gisarnerlusi takutittariaqarparsi. Maanna atuakkami qupperneq 11 qupperiarsiuk. Siullermi A angisooq allassimavoq. Saniani ima allaqqavoq: ‚Uanga isumaqarpunga titartaaneq pikkoriffiga-lugu.‘ Sanianiippu kipparrisut sisamat:**

- **Siullermi allassimavoq AAP.**
- **Tulliani allassimavoq aap.**
- **Pingajuanni allassimavoq naagga.**
- **Sisamaanni allassimavoq NAAGGA.**

Taakku ima isumaqarput: AAP = isumaqatigilluinnarpara, aap = isumaqatigigaara, naagga = isumaqatiginngilara kiisalu NAAGA = isumaqatiginngilluinnarpara.”

Atuartut titarsinikkut akiffissat oqaaseqarfigissapatigit misiliisup eqqissimasumik tusarnaarlugillu oqaloqatigeqqaartariaqarpai. Qulakkeertariaqarpaa paasitissallugit akissutissat sisamaasut misigissutsinik oqaluttuurtuummata. Aamma misiliisup kiinnersornermigut il.il. misigissutsit ersarissarsinnaavai

Atuartut paasinnissorigunigit misiliisoq naningissaaq: „**A-p nalaani allassimasooq atuaqqissavara. Taava ilissi eqqarsaatigissavarsi nammineq taamatut oqarlusi. Taava ilissi nammineerlusi misigi-nersi malillugu titartakkat ilaat, misigisassinnut tulluuttoq, titarnermik kipungasumik titarsivigissavarsi“**

Imaassinnaavoq atuartut quppernermi sungiusarfimmi imaluunnit apeqqudit tulluuttut arfineq pingasuusut ingerlanneranni apeqqudissaqalersut imaluunnit oqaaseqarumasut, soorlu: „*atsaat- raangama nuannarineq ajorpara*“. Tassani misiliisup atuartut apeqqummorpiaq tunngasumik akinissaat qulakkeerniartariaqarpaa. Atuartut ilaat soorlu oqassagaluarpai: „*Uanga atuarsinnaannginna-ma atuffassisinnaanngilanga*“, taava misiliisoq oqassaaq: „*Atuffassisinnaasuugaluaruimmi qanoq misigissagaluarnerlutit akissavat!*“

Kinguninngua misiliisoq ingerlaqqissaaq: „**Maanna tullia isigeriarsiuk. Tassani B angisooq allassimavoq. Saniani ima allassimavoq: ‚Uanga isumaqarpunga allanneq pikkoriffigalugu.‘ Sanianiittut kipparrisaut arlaat ilissi akissutissassinnut tulluuttoq titassavarsi.“**

Assersuut C qulaanisulli ilitsersuussutigineqareerpat atuartut qinnuigineqassappu qupperneq 12-mut quppeqqullugit.

Taava misiliisoq ingerlaqqissaaq: „**Maanna quppernermi tulluuttuni 1-miit 8-mut ilisarnaatilinnik atuffattaqattaassavassi – ataasiakkaassavakka ilissi allassimasunut akissutissassinnik titarseqqaartarniassagassi. Paasivisiuk? Aap – allartissinnaanngorpugut.“**

Misiliisup apequtit ataasiakkaarlugit akulikippallaanngitsumik tulleriarlugit atuassavai, atuartut titarsinissaannut periarfissaqartillugit. Suliap suli naammassinnginnerani atuartut „akornusiisut, oqaaseqarumasulluunniit“ sungiusarnermisulli oqarfigineqartariaqassapput.

OAM2 –mi suliassat tamakkerneqareerpata misiliisoq oqassaaq: „**Maanna pappiaqqat matoqqissavasi saqqaaniittullu nukappiaqqat sisamat isigalugit. Ataaseq nuannaartupilussuuvoq, ataaseq nuannaanngitsupilussuuvoq, ataaseq nuannaarpallaanngilaq, ataaserlu nuannaarpoq. Ilissi suliassat uku suliarisavut qanoq igaasigit? – Suliassat assigiinngitsuugaluarput, kisianni titartagaq ilissi misigissutsissinnut tulluartoq titassavarsi.**“

Saqqummersitsisoq: Inerisaavik 2009

Ilioqqarnera: Inerisaavik

Naqiterisoq: Inerisaavik

Amerlassusai: 300

Best. nr.: 6098 - 10